

CASUUM MEDICINALIUM

LIBER TERTIUS,

De

Morbis infimi ventris.

CASUS I.

De Intemperie frigida ventriculi
cum pituita.*(Historia vid. pag. 109.)*

RESOLUTIO.

NOtari debet, non dari intemperiem partium solidarum, sed omnis intemperies est à sanguine & humor, circulantibus, nisi quis intemperiem in viscere (parte solida) vocare velit, si fibræ à natura sint vel flaccidiores vel rigidiores, si tubuli magis vel minus ampli, nam ventriculus accusatur quoad substantiam, retinet eandem figuram & situm in corpore vivente & vitium est ab assumptis vel fermento ventriculi, vel sanguine vitioso vel humoribus circulantibus pro nutritione præstanda ad ventriculum delata: Si itaque sanguis sit viscidus crudus & pituitosus, tale etiam generatur fermentum, coctio labefactatur, acidum vitiosum prædominatur: hinc in ventriculo multa pituita eaque acida, unde inflammationes, ructus

aliaque & hæc est illa intemperies frigida non ventriculi sed potius sanguinis.

In *Curatione*, quoniam peccat acidum vitiosum conveniunt aromatica blandiora, Elix. propriet. omnia ex mentha præparata, omnia amara, salia volatilia præsertim Ol. v. g.

℞. Elixir. propriet. ℥ij.

Essent. absynth. ℥β. Misc.

S. Magen-Elixir:

ad gtt. xv. in prandio vel cœna sumend.

℞. Elixir. febr. Mynsicht. ex amaris parat. ℥ij. singulis horis matutinis & vespertinis ad gtt. xv. vel xx. in cerevisia calida sumend.

Externè præter Emplastra

℞. Spir. Menth. ℥ij.

aq. vitæ l. Elix. vitæ Matthiol. ℥ij.

Misce pro inunctione ventriculi, Sacculus in forma sicca potest applicari & ad di potest sal culinare,

CASUS

CASUS II. De Anorexia.

(*Historia vid. pag. 110.*)

RESOLUTIO.

Quoniam copiosum illud serum lactis diluit fermentum ventriculi, quod iners factum, non satisfecit expectationi: Itaq; in curatione omnia illa commendari debent, quæ fermentum restitunt: Omnibus prævaluit Essent. panis

cum vin. Malvat. ratio, quia panis vel etiã vino gratissimum inest acidum, naturæ nostræ valde amicum, si in justa dosi assumantur, videmus enim egregiè refici debiles vel à solo odore panis & vini, & panis Tincturam exhibet rubicundissimam sanguini analogam: dosis hujus essentiæ coch. j. vel ij.

CAP. III.

De Siccitima.

(*Historia vid. pag. 112.*)

RESOLUTIO.

Vld. Coll. Marp. ubi accuratè hic casus traditur: Docuimus enim in quonam consistat, si humidum absumitur, cui continuè innatant nervi oris, si motus impeditur, tum insignis mutatio occurrit in œconomia animali & mens concipit ideam sitis, judicans hinc de rebus inconsuetis.

Convenit Tr. ros. frequenter assumpta, gr. Tinct. rosar. ℥vj.
syr. papav. errat. ℥ij.
vel syr. granat. rab. berber. dentur pro lubitu semper aliquot cochlearia.

Auth. commendat collutiones ex aq. vel modico aceti, acetum enim valdè conveniens est, quoniam peccat sal lixiviosum.

CASUS IV.

De Ventriculi debilitate cum ptyalifismo.

(*Historia vid. pag. 114.*)

RESOLUTIO.

Sanguis scatens multis partibus aquosis tales etiam suppeditat hum. circula-

qui delati ad faciem pallorem ad vasa salivalia frequenter expulsionem produciunt, accedit consensus faucium cum ventriculo, qui satis sese prodit in nausea vel in ni-
mio

mio aliquo appetitu, in nausea etiam videmus palatum repleti lymphâ, si etiam rem gratam appetimus, etiam hoc observamus.

Lympha illa evacuanda hydragogo v. g.

℞. Pulv. solut. Tart. Zwölff. ʒß.

Resin. Jalapp. gr. iij. M. f. pulv.

Præparatur Resina Jalapp. ex rad. Jalapp. resina, crem. tart. & macere.

Si pillulæ magis placeant, ℞. pillul. de galban. Sylv. num. ʒ. pro i. dosi.

Præmissis purgantibus conveniunt vina medicata v. g.

℞. Herb. salv. menth. meliss. summit. absynth. aa. mß.

Rad. bezoar. ʒij.

Galang. ʒß.

Sem. fœnicul. ʒß.

Cort. arantiar. ʒij. Incisa grosse dentur pro nodulo, hujus vini haustus in principio cœnæ vel prandii.

Pulvis Quercetan. etiam egregiè convenit.

℞. Pulveris Birckmanni vel Quercet. ʒij.

Essent. citri sacchar. ʒß. post prand. vel cœnam etiam horis vespertinis ad matutinis sumend. Succolata Indica etiam egregiè convenit in pyalismo, vel per se vel cum vino Malvatico ante cubitum sumpta, vel aliis admixta.

℞. Elect. de acor. ʒij.

Succolad. Indic. ʒij. cum syrup.

flor. tunicar. Misc.

CASUS V.

De singultu ex potu aquæ frigidæ & nitri.

(Historia vid. pag. 115.)

RESOLUTIO.

ACida venis inimica, aliunde constat, hinc in principio paroxysm. febrili, rigor, horror, inde etiam motus convulsivi, qualis etiam est singultus, in quo vehe-

menter orificium ventriculi superius cum diaphragmate convellitur.

Præmissis universalibus anodyna conveniant theriaca recens, dialcord. theriac. cœlestis, Tr. laud. opiati etiam convenit.

CASUS VI.

De Vomitu sanguinis.

(Historia vid. pag. 116.)

RESOLUTIO.

ORitur ex referatione vasorum, hoc in casu orificium arteriarum ventri-

culi est quasi ruptum, hinc sanguis non corruptus citra tussim, quia nulla adest hæmoptysis, sed cum vomitu excernitur.

Ttc Sanguis

Sanguis ad orgasmam citatus, quâ datâ portâ, facillè ex arteriis prorumpit: aliàs oritur vomitus sanguinis ex suppressâ consueta evacuatione mensium in genere fœminino, vel hæmorrhagia narium, sanguis enim tum magis corruptus & grumolus est, quia aliquamdiu stetit citra motum progressivum in vasis ventriculi, unde per plures dies ante evacuationem tales conqueruntur de anxietate quadam

circa præcordia, & distensione hypochondrium.

Sanguis motu peccans indicat V. S. quæ largiori manu celebrari potest. Semper ratio habenda sanguinis extravasati, ne grumolus quid maneat in ventriculo & intestinis: Propterea Emeica laudantur, internè verò coralliata sanguinem grumolus dissolventia.

C A S U S VII. & VIII.

De Cholera ex ovis barbi piscis, & ex usu malorum persicorum.

(Historia vid. pag. 118. & 119.)

R E S O L U T I O.

Quando compages corporis alicujus ita solvitur, & in confictu & allisu partium in se invicem major requiritur ærimoniam, multæque partes lauciatæ & dilaceratæ cum acie abripiuntur, oritur putredo maximo cum fœtore: itaque illa corpora, quæ talem habent dispositionem magis etiam obnoxia sunt putredini, ut sunt fructus hortu, pisces nonnulli, mala persica, & ova barbarorum.

Cholera est spasmodica contractio, in qua fibræ ventriculi & intestini duodeni factum contrahuntur, reliquorum verò intestinorum fibræ deorsum vellicantur, hinc à motu illo contrario

humores corrupti excernuntur, neque diu vellicatio fibrarum consistere potest, citra magnum furorem spir. animalium, in ordine turbatorum, motum illum spasmodicum mirum in modum insultibus suis incongruis agentium, quâ ex causa opiata Bezoartica antoperè commendantur, potest ex tempore opiat. Bezoard. præscribi, præsertim cum periculum sit in mora.

℞. Dialcord. ℥℥.

Lap. bezoard. orient. ℥j.

Theriac. cœlest. ℥℥.

Misc. f. Opiata dosis ℥℥.

Crytallus præparatur in emulsione exhibitus tum in Cholera, tum in Dyten-
teria laudem meretur.

C A

CASUS IX. & X.

De Lumbricis & Scarabæis.

(Historia vid. pag. 119. & 120.)

RESOLUTIO.

DE his dictum fuit lib. de morbis infantum, ibique mentionem facit D. D. W. cerevisiæ medicatæ contra vermes: & descriptio sic se habet.
℞. Rad. filic. ℥iij.

Dictamn. cret. Ang. Zed. aa. ℥j.
Cortic. arant. l. citri fr. aa. ℥j.
Sem. Santonic. l. contra vermes

℥iij.

Citri, portulac. a. ℥β.

Passular. minor. ℥β.

Incisa grossè dentur ad nodulum.

CASUS XI.

De Hernia intestinali.

(Historia vid. pag. 121.)

Actum fuit lib. de morbis infantum.

CASUS XII.

De Dolore Colico à pituita vitrea.

(Historia vid. pag. 123.)

RESOLUTIO.

Colica sedem suam habet in intestinis, in mesenterio, ut dictum in disput. de Colica. In ipsis intestinis, quando portunicarum valde sunt obstructi, quo minus halitus vel vapores transpirare possint, ubi enim fermentatio, ibi putredo, ibi copiosa exspiratio, in intestinis tenuibus est fermentatio vel effervescentia, in crassioribus verò est putredo, quæ est species effervescentiæ: quando illis vaporibus

transitus denegatur per poros tunicarum in se invicem allidentes insignem excitant turbam, copiosi generantur flatus, intestinalia valde distenduntur: & cum obstructio fiat à partibus viscidis & crassioribus vocatur colica & pituita: Lympha prævi motu, quando jam est tenuis, valde fluida, à potu frigido vel ab alia causa facile incrassescit & glutinosa redditur, & quæ jam obtenuit suam profundius sese infinuat, accedente refrigerio immodico incrassatur, hinc multi à potu frigido statim incidunt in Colicam. Dolor minus vehe-

T t t a mens

mens est, quia humor obstruens mollior, quemadmodum in Cephalalgia pituitosa, possunt hic applicari omnia illa, quæ de pituitosa & biliosa dicta fuere.

Alvus sæpius in colica ita est obstrueta, ut nullâ ferè arte irritari possit, frustra que tunc injicias Enemata: & tum convenit Enema commendatum ex aqua calida & sale præpar. Profuit hic balneum, quate-

nus reserati sunt pori, & transpiratio red- dita, quemadmodum videmus in visceri- bus terræ exitum non inveniendes vi & cum impetu erumpere, quò factò cessat omnis metus terræ que dehiscencia. In hac Colica convenit egregiè aq. destill. ex fimo Columb. ob sal volatile partes que nitrosas.

C A S U S XIII.

De Colica ab humoribus biliosis & acribus.

(Historia vid. pag. 124.)

RESOLUTIO.

Colica biliosa fit, quando humores circulantes valdè acres sunt & bilio- si, qui depositi in Mesenterium peritonæ- um acutissimum excitant dolorem, vell- cando, rodendo, corrugando, in consen- sum trahitur vesicula fellea & quasi e- mulgetur, nec non pancreas & ventricu- lus unde Vomitus nunc biliosi nunc atti.

In Curatione abstinendum à calidiori- bus tum internè tum externè, quæ malum exasperant, & non rarò inflammationem accersunt, hæc de Colica eleganter scripsit Wepfferus; Meminit D. D. W. frustra fuisse exhibita innumera remedia in

Anglo quodam colica biliosa laborante. ad summam verò redactus maciem his pillulis curabatur.

℞. Mass. pillul. tart. Quercet. ℞j.

Scammon. ppt, Trochisc. alhand. aa. gr. xij. fiant pilul. num. xxj. dentur 3. pro i. doss. cum enim æger aliquoties iumpsisset excrevit multos hum. bilios. at- que sic fuit curatus. In usu salium cauti esse debemus, neque hic carminativa tan- topere præstant, sed humectantia & alte- rantia magis juvant ex lactuc. Endiv. sem- pervivo, herb. malv. branc. urina, flori- bus melilot. quæ coqui possunt in aqua, non in vino, ne bilis reddatur acrior.

C A S U S XIV.

De Alvi retentione.

(Historia vid. pag. 126.)

RESOLUTIO.

Quando acidū succi pancreatici præ- dominiū obtinet, bilis; valde iners

est, (sequitur alvi tarditas: vel etiã quando partea aquosa & humidæ alio transfe- runtur ad habitum nempe corporis vel ad vias Urinarias, vulgò accusatur lien, quasi

quasi is ob intemperiem calidam serum attraheret, quod tamen falsum esse quivis facile videre potest; ob acidum vitiosum parietes intestinorum obliniti vel obducti sunt, lymphæ valde crassa, tunc non auscultat irritationi & vellicationi, cibus recens assumptus, vel etiam potus effervescent cum fermento nimis viscido in ventriculo, phlogosin facile ab assumpto cibo insignem producit.

Clysteres quidem conveniunt, verum facile ita disponunt fibras intestinorum, ut nunquam nisi ab Enemate motæ motu perestaltico cieantur. Convenit serum lactis, quod acrimonia sua irritat, a quo sitate sua diluit & humectat: modus præscribendi talis.

℞. Lact. caprill. ℥j. fiat præcipitatio cum tamarind. colat. ℞. ℥ss. adde succorum sequentium cochl. ij. ℞. Succu ci-

chor. Endiv. fumar. citr. Nasturt. ∇tic. beccabung. cochlear. aa. ℥j. adde parum Sacchari ad meliorem conservationem, de quo singulis matutinis duo cochlear. solvatur in sero lactis. Egregie etiam convenit Elixir catholic.

Auth. commendat vinum passulatum.

℞. Fol. fenn. s. ℥ij.

summit. centaur. minor. mß.

Flor. trin.

Flor. bellidis aa. pj.

Flaved. citri. crem. tart. aa. ℥j.

Passular. major. ex ossatar. ℥ss.

Incissa dentur ad nodulum. Signetur *Säcklein in ein gut Maß Wein*. Sumitur haustus matutinis horis vel in cœna vel prandio, tutoque etiam puerperis propinari potest, singulis vero alternis diebus & semper recens vinum iterum affundi,

C A S U S X V.

De Diarrhoea.

[Historia vid. pag. 127.]

RESOLUTIO.

Facile oritur tempore autumnali, quod tunc ob elegantem transpirationem valde copiosam in æstate varii humores cumulentur, qui vel ob partium structuram, vel ob proprium imperium, vel ob aliam aliquam causam externam etiam in intestina deponuntur: ex nostris principis facile insignis illa difficultas removeri potest, de qua Riverius sollicitus: quare nempe per plures menses nonnunquam diarrhoea daret, neque tamen dysenteria excitetur & quomodo tot co-

piofi humores ex genere arterioso & venoso egredi possint, ut non sanguis subsequatur? Dicimus tum demum fieri, quando valcula sanguifera lacerantur, vel officia vasorum referantur, aut humores circuli corrupti sunt, illi per alvum excerni possunt alia sub forma, sanguis enim sub forma sanguinis nequaquam per poros arteriarum egreditur, sed aliquot ejus partes chylosæ, aquosæ, serosæ, nam sanguis non est nutrimentum corporis vel succus nutritivus ex illis rationibus alibi datis. Et hoc adhuc addi potest, vide-

T t t 3

mus

mus enim quamprimum sanguis vasis sit egressus, quod tum statim abeat in coagulum, quod manifestè videmus in percussione & sugillatione aliqua, ex quo satis apparet, sanguinem non esse succum nutritium. *In principio curationis abstinendum ab adstringentibus, ne post detenti humores acquirant putredinem, & sanguini febres vel alios morbos inducant,*

sed potius leniter purgantia vel blandiora, quæ vocantur Rhabarb. Tinct. Rhabarb. quæ describitur à Willifio.

℞. Rhabarb. pulverizat. ℥ij.
salis tart. gr. xv.

aquæ cichor. ℥vj. stent per noctem in loco tepido vel arena, manè colatura detur. Signetur Tr. Rhabarb.

CASUS XVI.

De Hypercatharsi.

(*Historia vid. pag. 128.*)

RESOLUTIO.

Purgantia resinosa non rarò præcipitantur in intestinis, illorumq; tunicis firmiter adhærentia, continuam irritationem ad egerendum causantur, hinc sæpius observavit D.D.W. resinam gialappæ in

exigua dosi exhibitam excitasse hypercatharsin, nempe si superbiberint aquam vel cerevisiâ frigidam. Præsentaneum remediū est theriaca recens ad ℥ij. exhibitâ, medicamenta cydoniata, aq. nuc. moschat. & omnia sanguinis exagitationem commoventia. Vid. Tit. de Dysent. & Diarrhæâ.

CASUS XVII.

De Dysenteria.

(*Historia vid. pag. 129.*)

RESOLUTIO.

Quando sine magna virium prostratione multoq; cruore excretionis sine communi illa curandi dysenter. methodus observari potest, verum quando magna sanguinis turbatio, adeoq; febris, vitiumq; alteratio, frequentesq; cruentæ

dejectiones observantur, longè alia utendum est methodo. Observavit itaque (1) si ab exhibitione adstringentium inflatio ventris, vel major in egerendo labor deprehendatur, Rhabarbaro frequentius utendū interpositâ mixtura aliquâ carminativa, sic ante biennium plures curavit D.D.W. in Dysenteria Cassellis currente.

℞. Rha-

℞. Rhabarb. electi ℥ j.

Macer. ℥℔.

salis Tartari ℥j, infunde in aq. rosar. ℥ii℔. mane colatur, addē syr. de cihor. cum Rhabarb ℥℔. vel ℥vj. aq. cinnam. cochl. j. Misce fiat potio.

℞. Aq. carminat. usitat.

Menth.

Zedoar. anifat. aa. ℥ij.

Essent. citr. sacchar. ℥℔. singulis ferè horis, vel quater de die aliquot cochlear. exhibentur. Quod si sedata frequenti

ejectione æger levamen aliquod percipiat, solis alexipharmacis agendum, pulvere bezoart. panonico rubeo, cordial. pretioso. (2) Quamvis Clysteres tantopere commendentur in Dysenter. nimius tamen eorum usus suspectus est, hic semper

minori in copia liquor, neque etiam adeo frequenter iniiciendus, quamvis non constet ex purgantibus, semper tamen aliquò modò irritat fibras nerveas.

(3) Si dolor valdè vehemens sit, fulminis instar transiens intestina indicium est, affligi tenuia, quia ferè omnes paulò ante mortem spasmodè corripuntur: sin minus vehemens, crassa intestina affici dica-

tur. (4) Omnia medicamenta quæcunque illa sunt in exigua dosi propinanda, quod frequentia compensari potest, pauca medicamenta, sed sæpius exhibita conveniunt. (5) Gravida dysenterica abortum patiens vel fœtum pariens, totius ferè naturæ ope curatur, quapropter Medicus valde cautus esse debet ne post factum abortum, vel fœtum in lucem editum astringentibus antidyntericis lochio-rum impediatur fluxum. (6) Non opus tantâ medicamentorum farragine, hinc displicent Clysteres ex tot ingredientibus parati, sufficit solùm hic vel aqua chalybeata cum mel. rosar. & terrebinth. Si dolor valdè urgeat, addatur diascord. vel theriac. recens, levum cervinum, o° hypericon. probè solutum: alias enim omnia o° sa suspecta sunt, quia acidum in sinu gerunt & rancida sunt. (7) Quod probè observandum, conveniunt quidem Opiata prudenter adhibita, verùm quamprimùm insigne quandam mutationem in oculis vel etiam frigus in ambitu corporis deprehendamus, religiosè ab iis abstinendum, donec nova necessitas eorum urgeat utum.

C A S U S X V I I I .

De Obstructione hepatis.

[Historia vid. pag. 134.]

R E S O L U T I O .

Semper præcedit intemperies sanguinis pituitosa, crassa, & viscida, cujus respectu obstructio hepatis effectus est, & productum morbosum, cum enim hepar

constat ex innumeris glandulis vel glandulosis acinis, (ut loquitur Malpighius:) & præ aliis visceribus obstructionibus obnoxium est, tunc in istis angustiis & mæandris partes crassiores pedem figunt & viscidæ,

In

In Curatione amara tanquam hepaticam amica commendantur, quæ ad eliminandas partes illas viscidas satis apta sunt.

C A S U S XIX, De Hydrope.

[*Historia vid. pag. 138.*]

HISTORIA.

Subjectum hydropis nec hepar, nec Lien, sed sanguis, dum in sanguine cumulantur plurimæ partes crassiores & viscidiores per tubulos partium & vasa lymphatica fluere nesciæ, statim oritur obstructio, & cum à tergo insequentibus illas augeantur vasa lymphatica valde distenduntur & ob teneritudinem rumpuntur, quo facto exstillat lymphæ vel in habitum musculorum, vel in cavitatem abdominis: & cum hepar gaudeat plurimis vasibus lymphaticis, facillè ob intemperiem sanguinis ibidem fiunt obstructiones & vasa lymphatica rumpuntur; humor ille jam extravasatus magis magisque incrassatur, abeuntibus particulis subtilibus, unde oblitit exteriorem superficiem viscerum & abdominis interiorum, hinc magis magisque transpiratio læditur, partes sibi invicem ita sunt conjunctæ, ut cedere nesciant, cumque novæ semper accedant, tandem abdomine valde distendunt: Quod si plurimæ & sæpe porus intestinorum penetrare adhuc possint, non raro oritur *diarrhœa*, si vero transitus ipsis denegatur, oritur alvi tarditas. Et cum à partibus circumjacentibus continuo in poros ingrediantur ventriculi & fermentationes promoveant, tunc vulgo dicitur partium circumjacentium

juvare coctionem, viscera illa sunt obstructa appetitus erit valde languidus & coctio depravatur; diaphragma liberè movere nequit, hinc respiratio est difficilis. Quod faciunt & humores crassiores restagnantes in musculis abdominis; cumque omne serum ad cavitatem abdominis ferè ducatur, defectus aderit salivæ, hinc *stis continua*, ob imminutum tremulum motum nervorum, & cum plus sicut aquæ quia potus per vasa dilacerata in cavitatem abdominis effluit: ob eandem causam *urina pauca*, & cum solæ partes vasa flexiles magis & lubricæ per renem tubulos transire possint, flavis autem particulis ramosis magis & in superficie inæqualibus denegeretur, Urina nulla vel pauca saltem erit, sed aquosa tenuis & pallida. Si vero plurimæ partes rigidæ tubulos dilatent, quod fit successu temporis, Urina erit lixiviosa tandem & rubicunda.

Cum ex sanguine crassiori facillè spiritus sese extricare nequeant, non tanta in copia generantur in cerebro, ut hum. circul. per partes longè distitas satis moveant, nempe in pedes, quod ibidem hærentes tumores producant. Cumque calor noturnus sub stragulis motum juvet, semper horis matutinis pedes detumescunt, qui intumescunt iterum interdiu, Accedit,

dit, quod quamvis magna copia materiae mundi subtilissimæ sanguini in corde immisceatur, tamen in longo itinere quoad maximam suam partem evolat, unde segnius movetur sanguis tum & humores circulantes. Partes acriores dispositæ in musculis abdominis ibidemque molestiam creantes invitant spiritus animales, ut per nervos respirationi dicatos effluant & viscera inflent, hinc aer per inspirationem tractus cum impetu extrahitur & tussis excitatur; illa expiratione si fiat cum copia lymphæ vel pituitæ, erit tussis *humida*; secus verò tussis *sicca*.

Ex his satis nunc apparet, *Hydropicos* nunquam perfecte curari posse, nisi obstructionis habeatur ratio, inde testatur praxis quotidiana, quo frequentius purgantur hydroptici, eò magis læduntur, & quamvis insignis copia feri evacuetur,

brevi tamen tumor magis acutus redit, quatenus per vehementem illam agitationem copiosius humores per vasa dilacerata effunduntur.

Præmissis convenientibus purgantibus viæ urinariæ quantum possibile sunt referandæ, porique obstructi aperiendi, fit hoc per Enemata ex Urina præparata, cum salia illa ob majorem figurarum similitudinem facilius poros subire possint, quam alia exotica, lixivium è cineribus stipitum fabar. absynth. marrubii, card. bened. genistæ laudantur, quæ constant ex partibus durioribus & rigidioribus, quæ non facile à corporibus occurrentibus flecti possunt. Quod faciunt & externa Cataplasma. & inunctiones abdominis, quo enim citius pori aperiuntur & transp. insensib. promov. eo facilius serum restagn. in cavitate imminui poterit.

C A S U S XX.

De Ictero flavo.

(*Historia vid. pag. 144.*)

RESOLUTIO.

SI partes bilem constituentes in hepate non segregantur, & in vesicula fellea non colligantur, tum hum. circulantes tabe tali inquinantur, qui delati ad habitum corporis colorem flavum conciliant, in lingua vel etiam palato saporem amarum, cum Urina excreta eam reddunt crassam, lixiviosam, linteæ tingentem, languet segregatio chyli à scæcibus, unde nullus ferè chylus vel paucus saltem per vasa lactea deferitur, sed proxima pars immixta manet scæcibus, adest alvitarditas, verum excrementa alba apparent,

Nennunquam curatu difficillimus est Icterus, & vidit D. D. W. plura remedia incassum fuisse exhibita in Judæa, purgant. sudorif. enemata vomit. quæ tandem curata fuit per mensem aqua contra Ictericum Auth. singulis horis matutinis & vespertinis sumens cochl. iij. vel iv.

Vulgo Ictericum nigrum originem trahere ex lienis obstruct. quod tamè falsum esse putamus, sed potius ej. sedem esse pancreas ejusq; succum; qui mixt. aliis cum humorib. liquor. Vitriol. auster. & nigr. constituit. Valdè conveniunt chalybeata, quæ acidum & austerum corrigunt.

Uuu

CASUS

C A S U S XXII.
De Obstructione lienis.

(Historia vid. pag. 146.)

RESOLUTIO.

Quamvis lien nullo ferè sit præditus
entia, ita ut dolor, qui in hypo-
chondrio sinistro observatur, non tam sit
in liene, quam in peritonæo, nihilominus
tamen rectè dicitur, illum obstructioni-
bus fieri obnoxium, cum ejus usus sit
sanguinem tubulizare vel à coagulatione
impedire, si munere hoc excidat, varia
producuntur symptomata & sanguis tum
tartareus & terrestris.

Humor lien obstruens & aliquandiu
ibidem delitescens fermenti acquirit na-
turam, quod postmodum variorum mor-
borum fit Author, dum sanguis com-
municatur varias inducit alterationes,

hinc videmus, quod ab assumpto vino
vel alio spirituoso potu spiritus animales
variè determinentur motusque sang. ali-
us atque alius sit, ipsum temperamentum
post morbum aliquem [feb. ardens]
frequentissimè mutatum videmus, qua-
tenus accedente jam motu vehementiori
fermentum illud ex angustiis & profun-
dioribus tubulis excutitur, & cum san-
guine versus cor rapitur: quod si partes
volatiles & tenuiores continuo exhalent,
remanentibus viscidioribus & terrestri-
bus, tumor producitur scirrhusus, in
liene tamen, obstructione lienis egregiè
convenit ☉ * c. solutum aqua specific.
& externè applicatur.

C A S U S XXII.

De Arthritide vaga Scorbutica.

(Historia vid. pag. 168.)

RESOLUTIO.

Humores per tubulos solidarum
partium circulati, cum ex sexcentis
constent particulis, unicuique parti nu-
trientiæ per sensibilem & insensibilem
pororum figuram diversas tribuens parti-
culas, quæ dum certos & consuetos fi-
bris imprimunt motus, nullam excitant
sensationem: quod si verò illis vel ob tu-
bulorum angustiam vel ob particularum
magnitudinem & viscositatem obex po-
natur, statim hæsitant fibrillas lancinan-

do vel distendendo, vel consumendo va-
rias dolorem species producunt. Si enim
partes illæ fluentes per poros vel tubulos
sint rigida, pungentes, rodentes, dolor
valde vivax est, præsertim si pori quos
transcunt valde sunt exigui, si à glabris
derelictæ, singulas fibras seorsim lanci-
nant, ruptionem vel saltem periculum
imminentis ruptionis introducunt; ex
qua lancinatione dum eo versum plures
per apertos in cerebro nervos suant spî-
ritus, nervi valde inflantur & ipsi spiritus
minus celeriter circum abfolventes fi-
bras

bras circumcirca positas magis à se invicem deducunt, tubulos angustant, unde dolor, inflammatio & tumor.

Facilius fit inflammatio, quando pori triangulares sunt obstructi, quàm si fuerint rotundi, si enim illis rotundum inhaereat sal, tres stabiles relinquit meatus, materia æthereâ implendos. Eosdem poros si transit corpus acidum etiam triangulare aut multangulum, necesse est, ut porum ex concussione continua dilatet, unde subtiles iterum remanebunt intercapedines à materia æthereâ implendæ, quæ cum vehementiâ oppressionem à tergo instans particularum, quâ datâ portâ ruic, celeritate quantitatem compensans, sicque omnia circumjecta stamina & fibras densissimas reddit, ex quo jam non tremulus, sed violentus à transeunte cum difficultate materia introductus percipitur motus, hinc anima corpori unita ideam fervoris concipit.

Quæ fibra si conquantantur, ut metus ruptionis adsit, fervorem comitabitur dolor; ubi jam descripta obstructio longè lateque se extendit, necesse est, ut plura foraminula assiduò talem materiam atheream transmittant copiosam, celeriterque motam, quæ omnes ferè circumambientes corpori globulos secundi Elementi removeret, qui tum ob alios, etiam ipsos circumambientes recedere recusant, sed tamen velint nolint motum ipsis impressum recipere coguntur, superest ut in orbem secundum proprium axem rotentur, quem duplicem motum tum possideant, rubicundum ex reflectione colorem ostendant, & eo rubicundiorum, quo motus circa proprium centrum magis superat motum vel pressionem per lineam

rectam, [ut videti potest apud Cartesium de Meteor.] quæ circumstantiæ dum adsint, non potest non in arthritide tum & constanti inflammatio partis que dolentis rubor apparere, pro causatum varietate nunc intensior nunc remissior.

In Curatione internè conveniunt omnia ex pino præparata, aq. pini, Essent. pini. Extra& pini.

Præmissio purgante nunquam D. D. W. sefellit in arthritide hæc potio.

℞. ∇ Veronic. ʒ β.

Mixt. simplic.

Tinct. tartar. aa. ʒj.

Theriac. Elect. ʒj.

Succ. lumbricor. rec. express. ʒij

M. f. potio, & corpus ad sudorem disponitur: & hæc est desumpta ex Schröd. pag. 261. vel loco tartari Tincturæ addi potest spirit. tartari, etiam Tinctura bezoard. sine camphor. vel Tinctura Auth.

℞. Elix. Antiscorb. ʒij dentur horis matutinis gutt. xxv. & expectetur sudor: quod alternis diebus institui potest.

Externè parti dolenti Empl. diapalm vel Empl. Arthritic. Mynsicht. vel Empl. anodynum, cujus descriptionem tradit Malpigijs. Vel illinatur spir. *ci mixtus cum aq. arthritica Zwölffer. ad extra. Et si calor vel inflammatio admittat, addi potest spir. convulsivus. Innumera ferè frustra sunt applicata remedia & exhibitum fuit sequens anodynum.

℞. Herb. Beccabung.

Nasturt. ∇tic.

Mab. aa. mij.

Coque cum lacte ad consistentiam, adde Sapon. Vener. ʒvj. o o lumbric. terrestrium ʒj. Misce f. Cataplasma.

Uuu 2

CASUS

CASUS XXIII.

De Calculo.

(Historia vid pag. 170.)

RESOLUTIO.

Calculus fit ab acido peregrino & sanguinis volatile figens, vide Helmontium de Lithiasi: unde ex mixtura tali acidum fit acido-austerum, videmus enim quod arthritici, hypochondriaci facile fiant calculosi, in quibus acidum abundare nemo ibit inficias, Ictericici enim fiunt nephritici, cibi & potus acidi calculum producant, omnia austra lapides in se continere, in forbis, melpillis videmus: exinde concludimus, quod si fermentum renum de generaverit, tum & volatile Urinæ ab acido illo peregrino conjungi, accedente paxillo terræ: sic generatur calculus, hoc in omnibus partibus fieri potest, frequentissime tamen fit in renibus & vesica.

Sic plura dicimus & melius motum generandi concipimus, quam si dicamus generari calculum à spir. lapidi fico, vel provenire ab intemperie renum calida, requiritur enim intensissimus ignis ad talem duritiem conciliandam.

Dolor adest punctorius, quatenus acidæ particule fibrillas discindunt, hinc spirit. animales majori ad partem affectam copia affluunt, qui si copiosius accurrant,

quàm propter pressos à calculo nervorum rubulos affluere possunt, mirum in modum perturbantur, & inordinato motu resilientes, alias per consensum partes afficiunt: hinc frequentissime in calculo vomitus, inflammatio. Et si fibræ dilacerentur, & exigua vascula sanguifera, mictio eruenta.

In ipso paroxysmo *lithonriptica* magis nocent, quàm prosunt, conveniunt tunc lubricitancia, emollientia & anodyna, quæ crispaturam sistunt, quâ durante, nunquam calculus ureteres ingredi potest, quod egregie proponit Helmontius.

Alvus temper debet esse aperta, nam intestinis distensis ureteres comprimuntur, quo minus calculus egredi possit; egregie convenit decoctum Foresti, & quamvis innumerâ ferè sint lithonriptica, duo tamen omnibus aliis palmam præripere videntur, destillatum nempe ex cassia, & pulvis ex succino, quorum descriptiones D. D. w. petenti facile communicabit. In mixtione cruenta instar omnium potest esse, decoctum contra mict. cruent. Myrsichii temperat enim acrimoniam, & valdè constringit, dosis ℥iv. v. bis in die.

LIBER